

Наукові повідомлення

УДК 330.342.146:06.07
JEL H530, M140, H410

І. З. Сторонянська, У. А. Волинець

Громадські організації в системі консолідованої соціальної відповідальності

Розглянуто теоретичні засади консолідованої соціальної відповідальності у контексті формування механізмів її активізації в Україні. Проаналізовано форми прояву соціальної відповідальності суб'єктів економіки, виявлено синергетичний ефект від реалізації консолідованої соціально відповідальної діяльності підприємств, держави та особи. Досліджено необхідність застосування синергетичного підходу до побудови системи соціально відповідальної діяльності на колегіальних засадах. Розкрито зміни, які мають місце у податковому регулюванні соціальної, громадської та благодійної діяльності. Виокремлено тенденції розвитку сучасної державної політики в Україні, яка спрямована на функціонування інституцій громадянського суспільства як в контексті створення, так і діяльності громадських і благодійних організацій.

Ключові слова: громадські організації, консолідована соціальна відповідальність, синергетичний ефект, соціально відповідальна діяльність, суб'єкти економіки.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України успішне вирішення першочергових соціальних завдань є одним з найголовніших пріоритетів держави. Перехід України до сталого економічного розвитку, її інтеграція до європейського і світового співтовариства вимагають запровадження сучасної практики взаємодії суспільства, органів державного управління і підприємств, які б дозволили посилити взаємну соціальну відповідальність усіх її учасників, створити умови для подальшого стабільного розвитку країни. При цьому разом з активізацією соціально відповідальної діяльності кожного зі суб'єктів економіки (держави, підприємницьких структур, громадських організацій і домогосподарств) одним із стратегічних пріоритетів має стати імплементація принципів консолідованої соціальної відповідальності в державі загалом.

Вагома роль у реалізації консолідованої соціальної відповідальності належить таким інститутам громадянського суспільства, як громадські організації. Саме вони можуть у сучасних умовах виступити локомотивами у процесі реалізації соціальної відповідальності та налагодження ефективної взаємодії між усіма суб'єктами економіки України.

Тема соціальної відповідальності неодноразово ставала предметом дослідження у світовій і вітчизняній практиці. Серед засновників концепції соціальної відповідальності слід назвати таких зарубіжних учених, як: Д. Віндзор, П. Друкер, А. Керол, Ф. Котлер, Д. МакКлелланд, Р. Мертон, Л. Мізес, Ч. Роулі, М. Фрідман, Ф. Хайек, Дж. Шекль та інші. Вагомий внесок у розвиток теорії та методології соціальної відповідальності та їх адаптацію до українських реалій належить О. Балакіревіч, І. Булееву, В. Воробей, О. Вороні, З. Галушці, О. Грیشновій, А. Зінченку, А. Колоску, А. Колоту, О. Новіковій, А. Плахотному, І. Савченко, М. Саприкіній, Т. Смовженко, В. Шаповалу та ін.

Попри значний потік наукових публікацій з питання соціальної відповідальності, залишаються нерозробленими механізми активізації діяльності громадських організацій у системі соціально відповідальної діяльності в Україні.

Світова практика доводить, що феномен індивідуальної соціально відповідальної діяльності на сучасному етапі розвитку суспільства втрачає свою актуальність, натомість набуває особливої ваги *консолідована (спільна) соціально відповідальна діяльність*. Її особливістю є те, що ефективність соціально відповідальної діяльності для держави, регіону, громади, певної соціальної групи досягається лише за умови дотримання принципів соціальної відповідальності всіма партнерами – суб'єктами економіки.

© І. З. Сторонянська, У. А. Волинець, 2015.

Логіка спільних дій суб'єктів економіки (держави, підприємств, домогосподарств, громадських організацій) полягає у тому, що всі партнери мають не тільки свої специфічні інтереси, а й спільні соціальні цілі; їх об'єднують певні цивілізаційні цінності, вони *репрезентовані тими самими громадянами*. За цих умов між ними можуть і мають бути партнерські відносини, які передбачають спільну, консолідовану відповідальність. Отже, кожен з них несе відповідальність і має зробити свій посильний внесок у суспільний добробут, стійкий розвиток особистості, громади, регіону, країни.

Спільна соціальна відповідальність заперечує домінування індивідуального і колективного егоїзму, натомість передбачає рівноцінну відповідальність усіх соціальних партнерів. Так, бізнесова структура, яка виконує свій обов'язок перед власним персоналом, державою, громадою та постійно прагне підвищити свій внесок у соціальний розвиток організації, регіону, держави, вправі очікувати адекватної соціальної поведінки від інших партнерів по суспільній коаліції і, зокрема, від держави.

Для бізнесової структури як партнера по суспільній коаліції неприйнятною є поведінка державних структур, які спонукають до адміністративної корупції, вимагають платити податки наперед, чинять адміністративні перепони тощо. У цьому контексті зазначимо, що не можна визнати рівноцінними, соціально відповідальними і дії з боку своїх працівників, коли вони не сприяють підвищенню конкурентоспроможності організації. І навпаки, спільні зусилля представницьких органів, роботодавців і найманих працівників щодо підвищення конкурентоспроможності, набуття конкурентних переваг потенційно дають можливість власникам одержувати більш високі дивіденди, менеджерам – гідну винагороду у формі окладів, премій, бонусів, працівникам – зберегти робоче місце й одержувати належну заробітну плату.

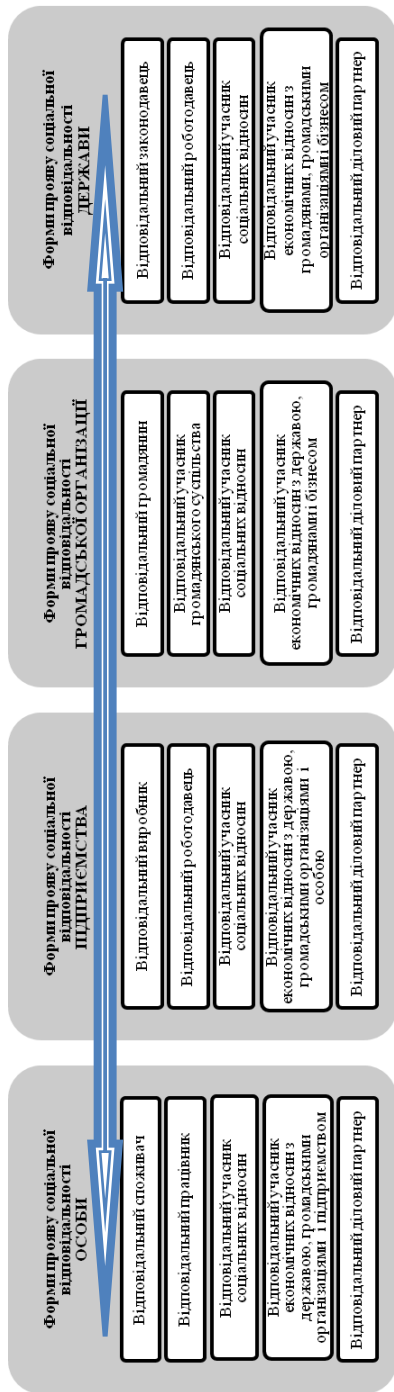
Отже, для ефективної взаємодії соціальних партнерів, створення найбільш сприятливих умов для забезпечення стійкої соціальної динаміки треба прагнути до забезпечення на практиці рівноцінної, спільної, консолідованої соціальної відповідальності. Консолідована відповідальність є більш високою та стійкою за умов, по-перше, якнайповнішого збігу інтересів соціальних партнерів, а по-друге, узгодженості дій партнерів і рівноцінного їх внеску в загальну відповідальність.

З огляду на те, що сфери соціальної відповідальності всіх суб'єктів економіки перетинаються, ефективність реалізації соціальної функції кожним з них безпосередньо залежить від рівня налагодженості взаємодії між усіма суб'єктами суспільних відносин і дотримання ними принципів соціальної відповідальності. Зазначене доводить: по-перше, необхідність застосування синергетичного підходу до побудови системи соціально відповідальної діяльності на колегіальних засадах, по-друге, можливість отримати синергетичний ефект від імплементації норм соціально відповідальної поведінки між учасниками економічних відносин у чотирикутнику «особа – підприємство – громадська організація – держава» (рис. 1).

Ефект синергії у випадку налагодження економічно та соціально ефективних відносин з точки зору кожного учасника в системі соціальної відповідальності полягає у можливості досягти значимих позитивних результатів, сума яких є значно більшою, ніж у випадку відособленої діяльності усіх учасників.

Водночас кожен із суб'єктів володіє набором інструментів, за допомогою яких реалізує соціально відповідальну діяльність. Під час аналізу встановлено, що саме недосконалість низки інструментів соціальної відповідальності не дозволяє досягнути її результативності та ефективності. З огляду на це, вважаємо за необхідне розглянути деякі інструменти в контексті розробки пропозицій з їх удосконалення та підвищення дієвості.

Соціальна відповідальність громадських організацій проявляється в: удосконаленні нормативно-правової бази у сфері соціального партнерства; підвищенні ролі громадських організацій як посередників соціального партнерства між громадянином і державою; збалансуванні інтересів різних соціальних прошарків, категорій, груп населення шляхом удосконалення механізмів проведення

Для особи (окремого працівника)	Для підприємства	Для громадських організацій	Для держави
Встановлення партнерських відносин між бізнесом, владою і громадськістю			
Підвищення «якості життя» колективу підприємства; збільшення рівня соціальної захищеності окремого працівника	Встановлення тривалих партнерських відносин з контрагентами; формування об'єднаних підприємств	Об'єднання зусиль підприємницьких структур і домогосподарств для вирішення соціально значимих питань	Вирішення суспільних соціальних проблем: зниження рівня безробіття, покращення екології, освіти, медицини, спорту, захисту дітей і молоді
Вирішення соціальних проблем особи: житлових, освітніх, медичних, страхування	Зростання доходів підприємства та розширення кола споживачів	Участь у прийнятті соціально-економічних рішень держави	Покращення соціально-економічних показників, підвищення позицій України у міжнародних рейтингах
Усвідомлення власного значення в отриманні кінцевого результату функціонування підприємства	Розвиток корпоративної культури, що базується на моральних та етичних нормах управління	Укріплення ролі громадських організацій у формуванні громадянського суспільства	Зменшення державних витрат на соціальні заходи та їх спрямування в інші сфери інвестиційного характеру
Підвищення культурного, наукового та інтелектуального рівнів розвитку особистості та зростання людського капіталу особи	Укріплення іміджу підприємства, підвищення його конкурентоспроможності	Збільшення довіри бізнесу та громадськості до неприбуткових організацій	Розвиток соціального підприємництва, що усвідомлює відповідальність за інших членів суспільства, зміна характеру відносин держави та підприємств
Збільшення довіри бізнесу та населення до державних органів влади як гарантів захисту їх інтересів; збільшення відповідальності підприємств, держави та особи			

Рис. 1. Синергетичний ефект від реалізації консолідованої соціальної відповідальності підприємств, держави та особи

* Розроблено автором.

колективних переговорів, консультацій, укладення угод відповідних рівнів, сприянні розвиткові солідарності громадян у їх повазі до права і закону.

Сьогодні громадські організації стали таким собі об'єднуючим чинником між суспільством і органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, взаємовідносини яких свідчать про їх спільні цілі, завдання та єдині принципи. Такі організації створюються для того, щоб привернути увагу до актуальних проблем, що, як правило, перебувають у соціальних, екологічних, економічних площинах.

Участь громадських організацій у вирішенні соціальних проблем українського суспільства насамперед залежить від стану партнерських відносин з владою та від рівня соціальної відповідальності кожного інституту громадянського суспільства за прийняття соціально-важливих рішень. Сучасне українське суспільство характеризується зміною пріоритетів свого розвитку та переходом до громадянських принципів функціонування. Свідченням цього є і стабільне зростання кількості громадських і благодійних організацій, а також релігійних організацій (табл. 1), хоча кількість таких організацій у розрахунку на 1000 осіб ще далека від їх кількості у країнах з розвиненими громадянським суспільством.

Таблиця 1

Кількість соціальних організацій в Україні (2009-2015 рр.) **

Роки	2009	2010	2011	2012	2013	2014	На 1.10. 2015	Абсолютне відхилення, 2015/2009
Громадські організації, усього	59321	63899	67696	71767	74500	77286	75828	+16507
на 1000 осіб	1,29	1,40	1,48	1,58	1,64	1,80	1,77	+0,48
Благодійні організації, усього	11660	12267	12860	13475	14055	14999	15934	+4274
на 1000 осіб	0,25	0,27	0,28	0,30	0,31	0,35	0,37	+0,12
Профспілкові організації, усього	22678	24649	26340	27834	28852	29724	28890	+6212
на 1000 осіб	0,49	0,54	0,58	0,61	0,63	0,69	0,67	+0,18
Релігійні організації, усього	24425	22343	23271	24126	24720	25475	24957	+532
на 1000 осіб	0,53	0,49	0,51	0,53	0,54	0,59	0,58	+0,05

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя (за 2014-2015 рр.).

** Укладено на основі статистичних даних [3].

Органами юстиції в Україні легалізовано / зареєстровано близько 70 тис. громадських формувань. Із загальної кількості легалізованих / зареєстрованих в Україні громадських формувань 66% становлять місцеві, всеукраїнські та міжнародні громадські організації, 0,3% політичні партії, 31% місцеві, всеукраїнські та міжнародні благодійні організації.

Звичайно, сформована на сьогодні мережа громадських організацій по всій території України є досить широкою. Проте за співвідношенням питомої ваги громадських організацій до кількості населення Україна все ще значно поступається іншим європейським країнам. Так, наприклад, в Україні на 10 тис. населення існує 11 зареєстрованих громадських організацій, в Угорщині – 46, у Хорватії – 85, а в Естонії – 201 [4]. Крім того, значна кількість зареєстрованих організацій в Україні існує лише формально або функціонує епізодично.

Проте однією з важливих проблем, що впливає на ефективну діяльність громадських організацій, є, безперечно, фінансування та пошук активів, наприклад обладнання, приміщення та людський ресурс. Аналізуючи діяльність іноземних громадських організацій, очевидно є співпраця і фінансова підтримка з боку державної влади. Отже, у європейських країнах існує два основних види фінансування:

– пряма фінансова підтримка з бюджету, за рахунок субсидій чи грантів (державне фінансування на реалізацію конкретного проекту), державних

конкурсних закупівель (придбання державою товарів і послуг, вироблених громадськими організаціями), нормативної підтримки (грошове відшкодування, що виплачується громадським організаціям за надання послуг);

- непряма фінансова підтримка, наприкладі пільг з податку на доходи організації, податкові пільги для донорів, якщо пожертву зроблено на користь певної організації [5].

Водночас можемо стверджувати, що сучасна державна політика в Україні не спрямована на стимулювання функціонування інституцій громадянського суспільства як в контексті створення, так і діяльності громадських і благодійних організацій. Ідеться насамперед про оподаткування таких організацій. Згідно з українським законодавством їх віднесено до категорії неприбуткових.

Згідно з новою редакцією п. 133.1 Податкового кодексу України [1] громадські об'єднання, політичні партії, релігійні, благодійні організації, пенсійні фонди, метою яких не є одержання та розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій, не належать до платників податку на прибуток. Щоправда, умовами звільнення громадських об'єднань і благодійних організацій від податку на прибуток є: а) внесення їх до Реєстру неприбуткових організацій та установ; б) для новостворених організацій – наявність у їх статутах норми щодо не розподілу прибутку серед засновників, членів органів управління, іншими пов'язаними з ними особами, а також серед працівників таких організацій (це необхідно для внесення організації у Реєстр неприбуткових організацій та установ).

Однак нова редакція Податкового кодексу України не визначає критерії та не регулює порядок надання та позбавлення статусу неприбутковості. Натомість Податковий кодекс України визначає, що порядок включення організацій до Реєстру неприбуткових установ та організацій має бути визначений Міністерством фінансів України. Таке трактування створює додаткові ризики для неприбуткових організацій. По-перше, Міністерство фінансів України не обмежене у встановленні критеріїв чи обмежень щодо надання статусу неприбутковості. По-друге, чинне Положення про реєстр неприбуткових організацій не визначає строків розгляду документів, що може створити підстави для негативної практики затягування розгляду питання включення до Реєстру.

Окрім зазначеного, належних податкових стимулів не одержують і особи, які займаються благодійністю. Так, розмір пожертв або благодійних внесків неприбутковим організаціям обмежено 4% загального оподаткованого доходу (пункт 166.3.2 Розділу IV Податкового кодексу України), а надалі податкову знижку можна отримувати лише в розмірі одержаної заробітної плати. Це звужує, з одного боку, податкові стимули для осіб, які одержують інші види доходів, особливо підприємців з малими і середніми доходами, а з другого, – джерела фінансування самих громадських організацій. Названі зміни у податкових стосунках разом із значним обмеженням сфери застосування єдиного податку значно обмежують ресурсну базу, доступну переважній більшості громадських організацій [2].

Таким чином, налагодження ефективних податкових стосунків і взаємодії громадських організацій з органами влади можна досягнути лише шляхом послідовної податкової політики та зусиль, спрямованих на підвищення загальної податкової культури й дисципліни. Орієнтирами для податкової реформи у цій сфері мають стати: зменшення витрат на державну соціальну допомогу, субсидії на виплату пенсій, окремі соціальні послуги; скорочення витрат на адміністрування податків; підвищення прозорості та цільового використання благодійної допомоги; запобігання ухиленню від оподаткування; посилення конкурентоспроможності країни (зокрема податкової) у глобальному просторі.

Отже, аналіз змін, які мають місце у податковому регулюванні соціальної, громадської та благодійної діяльності, дозволив встановити, що основні проблеми у цій сфері пов'язані з визначенням статусу неприбутковості організації, встановлення об'єктів оподаткування та регулювання «донорського» фінансування

діяльності громадських організацій. Отже, на нашу думку, вирішення цих проблем може бути досягнути таким шляхом:

- 1) внесення чіткості у Положення про Реєстр неприбуткових установ та організацій, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2013 р. №37, зокрема в частині заборони Міністерству фінансів доповнювати додатковими критеріями організацій до неприбуткових, встановлення чітких термінів розгляду документів (не більше 10 робочих днів) та вироблення чітких критеріїв позбавлення статусу неприбутковості;
- 2) збільшення податкових пільг для донорів організацій громадського суспільства. Ідеться про те, що податкові знижки у розмірі до 4% прибутку (доходу) попереднього року доступні юридичним і фізичним особам при здійсненні пожертв тільки на користь громадських об'єднань, благодійних і релігійних організацій, політичних партій, пенсійних фондів. Варто було б поширити таку знижку на жертви на користь будь-яких неприбуткових організацій. Крім того, вважаємо за доцільне збільшити розмір податкової знижки до 10% (досвід ЄС засвідчує, що ефективність цього інструменту може бути досягнута за умови встановлення розміру податкової знижки при здійсненні пожертв на користь у межах 10-20% оподаткованого прибутку або загального обороту платника податку);
- 3) вважаємо недоцільною ліквідацію пільги з податку на прибуток на повну суму пожертв на користь військових формувань та інших бюджетних установ для потреб АТО. Раніше юридичні особи мали право зарахувати такі пожертви без обмежень у сумі до інших витрат звичайної діяльності та таким чином зменшити податкове зобов'язання. Хоча наразі така норма збережена у п. 33 розділу 4 Прикінцевих положень ПКУ, розділ III ПКУ більше не містить поняття «інші витрати спеціальної діяльності» та не згадує про пільгу на пожертви для АТО у нормах щодо корегування фінансового результату. Таким чином, пільга при здійсненні пожертв військовим формуванням і бюджетним установам для потреб АТО не може перевищувати 4% оподаткованого прибутку платника податку за попередній рік.

Отже, побудова системи соціально відповідальної діяльності на колегіальних засадах із залученням усіх суб'єктів економіки є однією з визначальних умов формування громадянського суспільства в Україні. При цьому реалізація концепції консолідованої соціально відповідальної діяльності підприємств, держави, громадських організацій та особи на засадах узгодження їх інтересів, дій і рівноцінного внеску в загальну відповідальність дозволить досягти синергетичного ефекту. Важливим елементом активізації означених процесів є функціонування громадських і благодійних організацій, які є повноправними суб'єктами та об'єднуючою ланкою в системі соціально відповідальної діяльності. Однак інституційне поле їх створення та функціонування залишається малосприятливим і потребує удосконалення в напрямі забезпечення ефективного податкового регулювання.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
2. Телетов О. С. Управлінські та податкові аспекти регулювання діяльності громадських організацій в Україні [Електронний ресурс] / О. С. Телетов, О. В. Ревенко, В. О. Дементов // Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка. – 2011. – №1. – С. 120-129. – Режим доступу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/17175/1/16.pdf>
3. Кількість соціальних організацій в Україні (2009-2015 рр.) [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>
4. Лациба М. В. Чому нам потрібен новий закон «Про громадські організації» / М. В. Лациба, О. Ю. Вінніков, М. М. Слюсаревський. – К. : Український незалежний центр політичних досліджень, 2008. – 387 с.
5. Мелекесцева Х. Джерела фінансування громадських організацій: європейський та український досвід / Х. Мелекесцева [Електронний ресурс] // Сайт громадської організації «Розвиток Громади». – 2015. – 16.03. – Режим доступу : <http://rozvytok-hromady.com/po-suti/djerala-finansuvannia-hromadskux-orhanizacii-ievropeyskiyi-ta-ukrainskiyi-dosvid>

6. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян : монографія : у 2 т. Т. 1 / Г. Г. Півняк (ред.), А. І. Амоша, Б. М. Андрушків, К. Є. Бабенко, Г. В. Баранець. – Дніпропетровськ : Національний гірничий університет. – 2014. – 629 с.

References

1. Supreme Council of Ukraine (2014). *Podatkovyy kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]* (Adopted on 2010, December 2, 2755-VI). Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17> [in Ukrainian].
2. Tyelyetov, O. S., Revenko, O. V., & Dementov, V. O. (2011). Upravlins'ki ta podatkovyi aspekty rehulyvannya diyal'nosti hromads'kykh orhanizatsiy v Ukraini [Management and tax aspects of regulation of activities of public organizations in Ukraine]. *Visnyk Sums'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Series: Economy*, 1, 120-129. Retrieved from <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/17175/1/16.pdf> [in Ukrainian].
3. State Statistics Service of Ukraine (2015). Kil'kist' sotsial'nykh orhanizatsiy v Ukraini (2009-2015 rr.) [Number of social organizations in Ukraine (2009-2015)]. Retrieved from <http://ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
4. Latsyba, M. V., Vinnikov, O. Y., & Slyusarevskyy, M. M. (2008). *Chomu nam potriben novyy zakon «Pro hromads'ki orhanizatsiyi» [Why do we need a new law "On public organizations"]*. Kyiv: Ukrainian Independent Center for Political Research. [in Ukrainian].
5. Melekestseva, K. (2015, March 16). Dzherela finansuvannya hromads'kykh orhanizatsiy: yevropeys'kyy ta ukrayins'kyy dosvid [Sources of funding of NGOs: the European and Ukrainian experience]. *Website of NGO Rozvytok Hromady (Community Development)*. [in Ukrainian].
6. Pivnyak, H. H. (Ed.), Amosha, O. I., Andrushkiv, B. M., Babenko, K. Y., & Baranets, H. V. (2014). *Sotsial'na vidpovidal'nist' vlyady, biznesu, hromadyan [Social responsibility of governance, business and citizens]* (Vols. 1-2). Vol. 1. Dnipropetrovsk: National Mining University. [in Ukrainian].

Storonyanska I. Z., Volynets U. A. Public organizations in the system of consolidated social responsibility.

The theoretical basis of consolidated social responsibility in the context of formation of mechanisms of its activation in Ukraine is discussed. The article outlines the role of socially responsible activities in forming a system of consolidated social responsibility of public organizations. The qualitative and quantitative characteristic is given, the main trends of the modern stage of formation and development of Russian model of social responsibility are determined. The forms of manifestation of social responsibility of economic agents are considered, the synergistic effect of the implementation of the consolidated socially responsible activities of companies, the state and the individual are found. The authors determined that the effective interaction of social partners, creating favourable conditions for sustainable social dynamics we must endeavour to ensure in practice equal, joint social responsibility. Consolidated liability was higher and more sustainable under conditions of, with one hand, the most complete coincidence of interests of social partners, and on the other hand, coherence and equal partners of their contribution to shared responsibility. Need for a synergistic approach to the construction of a system of socially responsible activities on a collegiate basis is investigated. The changes that take place in the tax regulation of social, community and charitable activities are solved. The tendencies of development of modern state policy in Ukraine are selected, aimed at the functioning of institutions of civil society, both in the context of the establishment and activity of public and charitable organizations. The results of the author research on the construction of the system of socially responsible activities on a collegiate basis with involvement of all agents in the economy are presented, which is one of the defining conditions of civil society formation in Ukraine. Analysis of changes in the tax regulation of social, community and charitable activities, has allowed establishing that the main problems in this area relate to the definition of profit status of the organization, determining the objects of taxation and regulation "donor" financing public organizations. The consolidated implementation of the concept of socially responsible activities of enterprises, state, public organizations and persons on the basis of harmonization of their interests, actions and equitable contribution to the shared responsibility will help to achieve synergistic effect. The authors determined that an important element in the revitalization of these processes is the functioning of public and charitable organizations which are full-fledged actors and the unifying link in the system of socially responsible activities. However, the institutional field of their establishment and operation remains less favourable and requires improvement to ensure effective tax regulation.

Keywords: public organizations, consolidated social responsibility, synergetic effect, socially responsible activities, agents in economy.

Сторонянська Ірина Зеновіївна – доктор економічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи «ДУ Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: istoron@i.ua).

Storonyanska Iryna Zenoviyivna – Dr.Sci. (Econ.), Prof., Deputy Director for scientific work of the SI «Institute of Regional Research n.a. M. I. Dolishniy of the NAS of Ukraine».

Волинець Уляна Андріївна – молодий науковий співробітник відділу регіональної фінансової політики «ДУ Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: volynetsu@gmail.com).

Volynets Ulyana Andriyivna – Junior Researcher of the Department of regional financial policy of the SI «Institute of Regional Research n.a. M. I. Dolishniy of the NAS of Ukraine».

Надійшло 03.02.2015 р.